

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ
ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ
ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ

Түсу емтиханының бағдарламасы
нормативтік құжат түрі

Ф 017-1.113-2026

30.04.2026 ж.

Бет. 1-15

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ
ұлттық өнер академиясы Қабылдау
комиссиясының төрағасының у.м.а.

Ш.Ергөбек

(Былғи кеңестің 30.04.2026 жылғы
отырысының №10 хаттама шешімі)

**«8D02195 – ӨНЕРТАНУ» БІЛІМ БЕРУ
БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША ДОКТОРАНТУРАҒА
ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы
2026 ж.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 2-15

1. ӘЗІРЛЕНДІ

Еспенова А.Т. – аға оқытушы, Phd доктор, «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының меңгерушісі

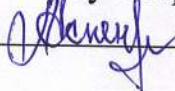
Шарипова Д.С. - «Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының доценті, өнертану кандидаты

2. ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының отырысы

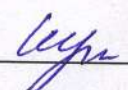
« 10 » 05 2026 ж. Хаттама № 9

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы» кафедрасының меңгерушісі

 Еспенова А.Т.

3. КЕЛІСІЛДІ

Ғылыми жұмыс жөніндегі проректор Халыков К.З.

Ғылыми кадрларды даярлау бөлімінің басшысы Кульшанова А.А.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 1-13

Докторантураның түсу емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің (магистратура) алдыңғы сатысының бағдарламасы көлемінде құрылған.

I. Докторантураға «8D02195-Өнертану» білім беру бағдарламасы бойынша мамандарды дайындау деңгейіне қойылатын негізгі талаптар

Докторантураға түсуші:

Ойы болу керек:

- өнертану ғылымының қазіргі бағыттары мен даму тенденциялары туралы;
- өнерді зерттеудегі заманауи ғылыми әдістер мен әдіснамалар туралы;
- әлемдік және отандық мәдениет пен өнердің тарихи даму ерекшеліктері туралы;
- ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру қағидалары туралы;
- пәнаралық зерттеулердің маңызы мен ғылыми интеграция туралы;
- өнер саласындағы цифрлық технологиялар мен ақпараттық ресурстарды қолдану мүмкіндіктері туралы.

Білу керек:

- әлемдік және қазақ бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясын;
- өнертанудың негізгі ұғымдары, категориялары мен терминологиясын;
- ғылыми зерттеу жүргізудің теориялық негіздері мен әдістерін;
- мәдениеттану, эстетика, философия, антропология салаларындағы негізгі ғылыми тұжырымдарды;
- ғылыми мәтін жазу, академиялық талдау және дереккөздермен жұмыс істеу қағидаларын;
- өнер саласындағы заманауи ғылыми еңбектер мен зерттеу бағыттарын.

Түсіну керек:

- өнердің қоғамдағы рухани-мәдени қызметін;
- көркем шығармаларды тарихи, мәдени және философиялық контексте талдау ерекшеліктерін;
- ғылыми зерттеудің логикасы мен құрылымын;
- өнертанудағы теориялық және практикалық мәселелердің өзара байланысын;
- өнер үдерістерінің эволюциясын және қазіргі мәдени кеңістіктегі орнын;
- ғылыми пікірталас пен сыни талдаудың маңызын.

Меңгеру керек:

- ғылыми зерттеу жүргізу дағдыларын;
- өнер туындыларына кәсіби талдау жасау әдістерін;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 2-13

- ғылыми мақалалар, баяндамалар және диссертациялық жұмыстар жазу тәсілдерін;
- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды ғылыми қызметте қолдануды;
- ғылыми деректерді жүйелеу, салыстыру және интерпретациялау әдістерін;
- халықаралық ғылыми стандарттарға сай академиялық жазу мәдениетін.

Құзыретті болу керек:

- өнертану саласындағы ғылыми-зерттеу және педагогикалық қызметті жүзеге асыруда;
- ғылыми мәселелерді өз бетінше анықтап, шешім қабылдауда;
- халықаралық және республикалық ғылыми конференцияларда зерттеу нәтижелерін ұсынуда;
- ғылыми жарияланымдар дайындауда және кәсіби пікірталас жүргізуде;
- өнер мен мәдениет саласындағы сараптамалық және аналитикалық жұмыстар атқаруда;
- жоғары оқу орындарында кәсіби пәндерді оқытуда және ғылыми жобаларды ұйымдастыруда құзыретті болуы тиіс.

Қабылдау емтиханына «Магистратура мен PhD докторантураға қабылдау туралы Ережеге» сәйкес келесі емтихан түрлері кіреді:

- жазбаша эссе;
- коллоквиум (ауызша билетпен). Білім беру бағдарламасы бойынша емтихан сұрақтары «Бейнелеу өнері теориясы және қазіргі көркем процесс мәселелері», «Бейнелеу өнеріндегі заманауи әдіснамалық тәсілдер», «Өнертану тарихы мен теориясының тарихнамасы» пәндеріне сәйкес құрастырылды;
- реферат қорғау;
- болжамды ғылыми-зерттеу жұмысының негіздемесін қорғау. Реферат өнертану базалық пәндер кешенінің пәнаралық негізінде жасалып ұсынылған тақырыптардың бірі бойынша алдын ала орындалады.

II. ЭССЕ ТАҚЫРЫПТАРЫ

1. Қазіргі Қазақстан бейнелеу өнеріндегі ұлттық бірегейлік және жаһандану үдерістері.
2. Тәуелсіздік кезеңіндегі қазақстандық суретшілер шығармашылығындағы тарихи жадтың көрінісі.
3. Қазіргі өнердегі қазақ мифологиясы мен аңыздарының интерпретациясы.
4. Қазақстанның жас заманауи суретшілерінің туындыларындағы әлеуметтік мәселелердің көрінісі.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 3-13

5. Қоғамдық кеңістіктегі мурал-арт: оның Қазақстан қалаларының мәдени келбетін қалыптастырудағы рөлі.
6. Қазіргі қазақстандық мүсін өнеріндегі ұлттық рәміздер және олардың көркемдік шешімдерінің ерекшеліктері.
7. Цифрлық технологиялардың Қазақстан бейнелеу өнеріне ықпалы және оның даму перспективалары.
8. Қазіргі қазақстандық суретшілер шығармашылығындағы экологиялық тақырыптың көрінісі.
9. Қазақстанның көркем галереялары мен музейлерінің заманауи мәдени кеңістікті дамытудағы маңызы.
10. Қазіргі қазақстандық өнердегі әйел суретшілердің рөлі мен шығармашылық ерекшеліктері.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 4-13

III. Пән атауы және оның негізгі бөлімдері

1 пән «Бейнелеу өнері теориясы және қазіргі көркем процесс мәселелері»

Бұл пән бейнелеу өнерінің теориялық негіздері мен қазіргі көркем процестегі маңызды мәселелерді зерттейді. Өнер теориясының қалыптасу кезеңдерін, модернизм мен постмодерннің ерекшеліктерін, өнердің әмбебаптық және мәдени функцияларын, сондай-ақ стиль, бағыт және ағым теориялары сияқты концепцияларды меңгереді. Пән сонымен қатар, өнер туындыларын қабылдау мен шығармашылық феноменінің психологиялық аспектілерін талдайды, бұл өнертануды терең түсінуге мүмкіндік береді.

«Бейнелеу өнері теориясы және қазіргі көркем процесс мәселелері» пәнінен бағдарлама мазмұны

- Тақырып 1.** Өнер теориясының қалыптасуы және заманауи әдіснамасы
- Тақырып 2.** XX ғасырдағы өнер теориясы
- Тақырып 3.** Өнердің әмбебаптығы және мәдени функциялары
- Тақырып 4.** Стиль, бағыт және ағым теориясы
- Тақырып 5.** Диахрония және синхрония әдістері
- Тақырып 6.** Өнер теориясындағы психологиялық тәсілдер
- Тақырып 7.** Көркем шығармашылық феномені
- Тақырып 8.** Өнердегі модернизм
- Тақырып 9.** Постмодерн мәдениеті және өнер
- Тақырып 10.** Классикалық, классикалық емес және заманауи өнер
- Тақырып 11.** Өнер туындысы «ашық жүйе» ретінде
- Тақырып 12.** Өнердегі дене феномені
- Тақырып 13.** Өнертанудағы антропологиялық бұрылыс
- Тақырып 14.** Ұлттық өнер мектептері
- Тақырып 15.** Заманауи өнертанудың ғылыми бағыттары

«Бейнелеу өнері теориясы және қазіргі көркем процесс мәселелері» пәнінен емтихан сұрақтары

1. XX ғасырдағы бейнелеу өнер теориясының негізгі мақсаттары мен міндеттері және оның басты бағыттары
2. XX ғасырдағы өнертану теориясы дамуының негізгі кезеңдері
3. Феноменологиялық тәсіл және оның гуманитарлық ғылымдарға әсері
4. Г. Вёльфлиннің формалды-стилистикалық әдісі
5. Өнер социологиясының негізгі қағидалары
6. Диахрония мен синхрония ұғымы және олардың өнертануда қолданылуы
7. Өнердегі негізгі универсалиялардың түрлері

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 5-13

8. Өнердегі стиль, бағыт және ағым ұғымдарының айырмашылықтары
9. Антропология мен өнертанудағы «денелілік» (телесность) тұжырымдамасының маңызы
10. Өнердегі модернизмнің негізгі сипаттамалары
11. Постмодернизм және оның модернизмді сынға алу сипаты
12. Өнер социологиясындағы мәдени және эстетикалық саясаттың маңызы
13. Өнер теориясында қолданылатын психоанализдің негізгі идеялары
14. Өнер туындыларын қабылдау мен жасауды зерттеудегі өнер социологиясының рөлі
15. Дарын мен данышпандық мәселесін қарастыру контексіндегі көркем шығармашылықтың детерминанттары
16. Классикалық, классикалық емес және заманауи бейнелеу өнерінің айырмашылығы
17. Өнертанудың визуалды мәдениетті зерттеуде қолданатын тәсілдерді
18. Өнердегі ұлттық мектепті сәйкестендіру мәселесін сипаттаңыз
19. Өнердегі универсалияларды талдау үшін қолданылатын әдістер
20. Өнерді қабылдау мәселелерін зерттеуде қолданылатын заманауи ғылыми стратегиялар
21. Боди-арт контексінде дене мен биліктің өзара әрекеттесуі
22. Постмодернизмдегі мәдениетті интерпретациялаудың маңызы
23. Мәдени жадыға негізделген зерттеулердің оң және теріс жақтары
24. Өнердің диахрония және синхрония тұрғысынан түсіндірілуі
25. Бейнелік поэтиканың негізгі қағидалары және олардың заманауи өнерді талдаудағы маңызы

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Бергер Д. Искусство видеть.— М.: Клаудберри. — 2018.
2. Боровский, А. Разговоры об искусстве не отнять [Текст] / Александр Боровский.— М.: АСТ, 2018.— 352 с. ISBN 978-5-17-101617-3.
3. *Бурдые П.* Общедоступное искусство. Опыт о социальном использовании фотографии. — М.: *Праксис*, 2014.
4. Голдберг Р. Искусство перформанса: от футуризма до наших дней. М.: Ad Marginem, 2015.
5. Гуревич, П. С. Психоанализ [Электронный ресурс]: учеб. пособие для студентов вузов / П. С. Гуревич.— М., 2012.
6. Гэй П. Модернизм. Соблазн ереси: от Бодлера до Беккета и далее.— М.: Ад Маргинем, 2019.
7. Догерти Б. Внутри белого куба. М.: Ад Маргинем Пресс, 2015.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 6-13

8. Исмагамбетова, З.Н. Западная философия культуры XX века [Текст]: Учебное пособие / З.Н. Исмагамбетова.- Алматы: Қазақ университеті, 2014.- 108 с. ISBN 978-601-04-0831-2.
9. История тела. Т. 3: Перемена взгляда: XX век. История тела. Т. 3: Перемена взгляда: XX век. – 2016.
10. Краусс Р. Фотографическое: опыт теории расхождений. М.: Ад Маргинем, 2014.
11. Кандинский, В. Точка и линия на плоскости [Текст] / Василий Кандинский; пер. с нем. Е.Козиной.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2018.- 240с. ISBN 978-5-389-10022-0.

Қосымша:

1. Кривцун О. Феномен артистизма в современном искусстве. – М., 2008.
2. Лободанов, А.П. Семиотика искусства: история и онтология [Текст]: Учебное пособия / А.П. Лободанов.- 2-е изд.- М.: Московский университет, 2013.- 680 с.- (Классический университетский учебник). ISBN 978-5-19-010803-3.
3. Маандер, ван К. Книга о художниках. СПб., 2007.
4. Рескин, Д. Лекции об искусстве [Текст] / Джон Рескин; пер. П.С.Когана.- М.: АСТ, 2019.- 464 с. ISBN 978-5-17-112022-1.
5. Рихтер, Х. ДаДа - искусство и антиискусство. Вклад дадистов в искусство XX века [Текст] / Ханс Рихтер.- Комментированное изд, с приложением библиографии дада.- Гилея, 2018.- 360 с. ISBN 978-5-87987-112-8.
6. Структурнай анализ Жака Лакана // <http://filosof.historic.ru/books/item/f00/s00/z0000197/st087.shtml>
7. Фриче В.М. Очерки социальной истории искусства. – М.: URSS, 2019.
8. Фуко М. Археология знания. СПб., 2004.

2 пән «Бейнелеу өнеріндегі заманауи әдіснамалық тәсілдер»

Бұл пән бейнелеу өнерін зерттеудің заманауи әдіснамалық парадигмаларын, интердисциплинарлық тәсілдерді және заманауи теорияларды қарастырады. Формалдық талдау, иконография мен иконология, семиотикалық әдіс, герменевтика, гендерлік өнертану, сондай-ақ постколониалдық және деколониялық тәсілдер сияқты маңызды концепцияларды қарастырады. Пән визуалды мәдениет, кураторлық зерттеулер және цифрлық гуманитаристика сияқты жаңа бағыттарды да қамтып, өнердің әлеуметтік контекстін терең түсінуге мүмкіндік береді. Осылайша, қазіргі өнертанудың жаңашыл әдістерін игеріп, өнерді көпқырлы көзқараспен талдау қабілеттерін дамытады.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 7-13

«Бейнелеу өнеріндегі заманауи әдіснамалық тәсілдер» пәнінен бағдарлама мазмұны

- Тақырып 1.** Өнертанудағы заманауи әдіснамалық парадигмалар
- Тақырып 2.** Интердисциплинарлық зерттеу тәсілдері
- Тақырып 3.** Формалдық талдау және стиль теориялары
- Тақырып 4.** Иконография және иконология (Панофский әдісі)
- Тақырып 5.** Семиотикалық әдіс және визуалды мәтін
- Тақырып 6.** Visual Studies және визуалды мәдениет
- Тақырып 7.** Герменевтика және интерпретация теориялары
- Тақырып 8.** Дискурстық талдау және өнердің әлеуметтік контексті
- Тақырып 9.** Гендерлік өнертану және феминистік теория
- Тақырып 10.** Постколониалдық және деколониялық тәсілдер
- Тақырып 11.** Мәдени жады және тарихи репрезентация
- Тақырып 12.** Рецепция теориясы және көрермен қабылдауы
- Тақырып 13.** Кураторлық зерттеулер және музей теориясы
- Тақырып 14.** Цифрлық гуманитаристика және AI Art
- Тақырып 15.** Постгуманизм және жаңа материализм

«Бейнелеу өнеріндегі заманауи әдіснамалық тәсілдер» пәнінен емтихан сұрақтары

1. Өнертанудағы «әдіс», «методика», «методология» ұғымдарының эпистемологиялық айырмашылығы
2. Классикалық өнертану парадигмаларының қазіргі Visual Studies контекстінде трансформациялануы
3. Өнертанудағы интердисциплинарлық тәсілдердің ғылыми маңызы
4. Қазіргі гуманитарлық ғылымдарда ғылыми объективтіліктің түсіндірілуі
5. Постпозитивизм мен конструктивизм өнертану әдіснамасына ықпалы
6. Формалдық талдау әдісінің заманауи өнертанудағы рөлі мен шектеулері
7. Панофскийдің иконологиялық әдісінің үш деңгейлі құрылымы
8. Өнерді семиотикалық жүйе ретінде қарастырудың теориялық негіздері
9. Герменевтикалық интерпретацияда мағынаның қалыптасуы
10. Лотман семиосфера концепциясының визуалды мәдениетті түсіндіруде қолданылуы
11. Visual Studies бағытының өнер тарихынан ерекшелігі
12. Визуалды мәдениеттегі «қарау режимдері» (regimes of vision) ұғымы
13. Фуконың дискурс теориясының өнерді талдауда қолданылуы

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 8-13

14. Өнер мен идеологияның өзара байланысы
15. Визуалды бейненің әлеуметтік конструктивтік механизмі
16. Гендерлік өнертану әдіснамасының өнер тарихын қайта қарастыруы
17. Феминистік өнертануда әйел бейнесінің интерпретациялануы
18. Постколониалдық теориядағы өнер канонының деконструкциялауы
19. Эдвард Саидтың «ориентализм» концепциясының визуалды өнерге әсері
20. Мәдени жады теориясындағы көркем репрезентация түсінігі
21. Рецепция теориясындағы көрермен рөлінің өзгеруі
22. Кураторлық зерттеулердің өнерді институционалдық тұрғыдан қарастыруы
23. Цифрлық гуманитаристиканың өнертану әдіснамасын өзгертуі
24. AI Art пен NFTдегі өнердің онтологиялық статусының трансформациясы
25. Постгуманизмдегі өнер объектісі

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Вёльфлин Г. Основные понятия истории искусства. – Санкт-Петербург: Азбука-классика, 2004. – 320 с.
2. Панофский Э. Смысл и значение в изобразительном искусстве. – Москва: Искусство, 1999. - 400 с.
3. Фуко М. Археология знания. – Санкт-Петербург: А-сэд, 2004. – 272 с.
4. Барт Р. Изображение, музыка, текст. – Москва: Прогресс, 1994. – 416 с.
5. Митчелл У. Дж. Т. Теория образа. – Москва: Новое литературное обозрение, 2017. – 288 с.
6. Лотман Ю. М. Семиосфера. – Санкт-Петербург: Искусство-СПБ, 2010. – 704 с.

Қосымша:

1. Гадамер Г.-Г. Истина и метод. – Москва: Прогресс, 1988. – 704 с.
2. Ассман Я. Культурная память: письмо, память и политическая идентичность в ранних цивилизациях. – Москва: Языки славянской культуры, 2004. – 368 с.
3. Латур Б. Пересборка социального: введение в акторно-сетевую теорию. – Москва: Изд. дом ВШЭ, 2014. – 384 с.
4. Белтинг Х. Антропология образа. – Москва: Новое литературное обозрение, 2016. – 216 с.

3 пән «Өнертану тарихы мен теориясының тарихнамасы»

«Өнертану тарихы мен теориясының тарихнамасы» пәні өнертану ғылымының қалыптасуы мен дамуын, оның негізгі теориялық бағыттары мен зерттеу әдістерін қарастырады. Пән аясында антикалық дәуірден бастап қазіргі кезеңге дейінгі өнертанушылық ойдың эволюциясы, көрнекті ғалымдар мен

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 9-13

өнер теоретиктерінің еңбектері талданады. Сондай-ақ өнер туындыларын зерттеудің тарихнамалық және әдіснамалық негіздері, заманауи өнертанудағы өзекті мәселелер қарастырылады. Пән өнерді ғылыми тұрғыдан талдау, интерпретациялау және бағалау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

«Өнертану тарихы мен теориясының тарихнамасы» пәнінен бағдарлама мазмұны

Тақырып 1. Өнер тарихының тарихнамасы мен методологиясы. Кіріспе дәріс.

Тақырып 2. Заманауи өнертанудағы өзекті мәселелер.

Тақырып 3. Антика мен Орта ғасырлардағы бейнелеу өнерінің тарихнамасы.

Тақырып 4. Ренессанс бейнелеу өнерінің тарихнамасы. Өнертанудың дербес ғылым ретінде қалыптасуы.

Тақырып 5. Леонардо да Винчи мен Вазари шығармаларының талдауы.

Тақырып 6. И. Винкельман және дербес өнертану ғылымының құрылуы.

Тақырып 7. Романтизм және XIX ғасырдағы мәдени-тарихи өнер концепциясы.

Тақырып 8. Вена өнертану мектебі және тарихи-мәдени әдістің дамуы.

Тақырып 9. Еуропадағы өнертану формальды мектебі.

Тақырып 10. Иконология және XX ғасырдағы гуманитарлық методология.

Тақырып 11. Өнертану тарихының ерекше бөлімі ретінде знаточество.

Тақырып 12. Суретшінің өзін-өзі рефлексиялау және позиционирлеу, өнер манифесттері.

Тақырып 13. 20 ғасырдың ортасындағы өнер психологиясындағы визуалды қабылдау теориялары.

Тақырып 14. Өнер тарихы мен мәдениет философиясы, пәннің жаңаруы және интерпретацияның қиындықтары.

Тақырып 15. Өнер тарихы мен қазіргі жағдайдағы өнер сыны.

«Өнертану тарихы мен теориясының тарихнамасы» пәнінен емтихан сұрақтары

1. Өнертанудың тарихнамасы ғылыми пән ретінде: пәні, міндеттері және негізгі даму кезеңдері.
2. Ежелгі мәдениеттегі өнертанудың қалыптасу ерекшеліктері және ежелгі авторлардың өнер тарихы үшін маңызы.
3. Платон мен Аристотельдің эстетикалық ойды дамытудағы теориялық мұрасы.
4. Плинийдің тарихи-көркемдік білімді қалыптастырудағы рөлі.
5. Ортағасырлық өнер туралы түсініктер және олардың Августин, Фома Аквинский және Иоанн Дамаскин шығармаларындағы көрінісі.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 10-13

6. Өнердің Ренессанс концепциялары және көркем шығармашылық теориясының қалыптасуы.
7. Леон трактаттарының мағынасы Леон Баттист Альберти, Леонардо да Винчи және Альбрехт Дюрер трактаттарының өнертанудың дамуындағы маңызы.
8. Джорджо Вазари және оның өнер тарихының ғылым ретінде қалыптасуына қосқан үлесі.
9. XVII ғасырдағы көркемдік теория мен сын: негізгі бағыттары мен өкілдері.
10. XVII ғасырдағы француз көркемдік ойындағы классицизм мен академизм мәселесі.
11. XVIII ғасырдағы ағартушылық эстетика және кәсіби өнертанудың қалыптасуы.
12. Иоганн Иоахим Винкельманның еңбектеріндегі антикалық өнер концепциясы.
13. Г.Э. Лессингтің «Лаокоон» трактатының өнер теориясы үшін маңызы.
14. Өнертану пікірінің даму контекстіндегі стиль мен түс туралы И.-В. Гете ілімі.
15. Г.В.Ф. Гегельдің эстетика мен өнертанудағы тарихилық пікірі.
16. Берлин өнер тарихы мектебі және оның XIX ғасырдағы ғылыми өнертанудың қалыптасуындағы рөлі.
17. Якоб Буркхардттың мәдени-тарихи әдісі және оның өнер тарихы үшін маңызы.
18. Готфрид Земпердің көркемдік стиль теориясы және оның өнертанудың дамуына әсері.
19. Өнертанудағы формальды мектеп: негізгі ережелері мен өкілдері.
20. Венаның өнертану мектебі және көркемдік стиль мәселесі.
21. Эрвин Панофскийдің иконологиялық әдісі: қолдану теориясы мен практикасы.
22. Өнерді зерттеудегі әлеуметтанулық және мәдениеттанулық тәсілдер.
23. Өнертанушылық зерттеудің әдіснамасы: түсінігі, құрылымы және негізгі мәселелері.
24. Көркем шығармаларды өнертанушылық талдаудың заманауи әдістері және оларды синтездеу мүмкіндіктері.
25. Қазақстанның өнертануы: дамудың негізгі кезеңдері, жетекші зерттеушілер және заманауи ғылыми бағыттар.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 11-13

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Античная культура: литература, театр, искусство, философия, наука. Словарь-справочник / Под редакцией В.Н. Ярхо. – М., 1995.
2. Арсланов В.Г. Западное искусствознание XX века. – М.: Академ проект; традиция, 2005. – 864 с.
3. Базен Жермен. История истории искусства: От Вазари до наших дней. – М.: Прогресс, 1994. – 528 с.
4. Виппер Б. Р., Ливанова Т. Н. (ред.) История европейского искусствознания. От Античности до конца XVIII века. – М.: Академия наук СССР, 1963. – 436 с.
5. Власов В. Г. Земпер, Готфрид // Стили в искусстве. В 3-х т. — СПб.: Кольна. Т. 2. — Словарь имен, 1996. – С. 357.
6. Гомбрих Э.Х. О задачах и границах иконологии. – Советское
7. Дворжак М. История искусства как история духа. – СПб.: Акад. проект, 2001. – 336 с.
8. Дюрер А. Книга о живописи. Четыре книги о пропорциях //А. Дюрер. Дневники. Письма. Трактаты. – СПб.: Азбука, 2000. – С.71-85, 218-298.
9. Зедльмайр Г. Искусство и истина: Теория и метод истории искусства. – СПб.: Аксиома, 2000. – 272 с.
10. Зись А. Я. Методологические искания в западноевропейском искусствознании / Зись А.Я. – М.: Искусство, 1984. – 238 с.
11. Зись А. Я. На подступах к общей теории искусства / Зись А.Я. – М.: ГИТИС, 1995. – 296 с
- 12.История европейского искусствознания. От Античности до конца XVIII века / Под ред. Б.Р. Виппера, Т.Н. Ливановой. – М., 1963.
- 13.История европейского искусствознания. Первая половина XIX века – начало XX века / Под ред. Б.Р. Виппера, Т.Н. Ливановой. – М., 1969.
14. История европейского искусствознания: первая половина XIX в. – начало XX в. / Отв. ред. Б. Р. Виппер, Т. Н. Ливанова. Кн. 1,2 – М., 1969.
- 15.История истории искусства: От Вазари до наших дней. – М.: Прогресс, 1994.
- 16.История истории искусства: от Плиния до наших дней. – М., 2008.
17. Князева Е. Н., Курдюмова С. П. Основания синергетики. – СПб: Алетейя, 2002. – 414 с.
- 18.Леонардо да Винчи. Избранные произведения в 2-х т. – М.,1998.

Қосымша:

- 1.Лиманская Л. Ю. Теория искусства в аспекте культурно-исторического опыта: исследования по теории и методологии искусства. – М., 2004.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 12-13

2. Лосева А. Ф. Теория искусства // История античной эстетики, том III. – М.: Искусство, 1974. <http://psylib.org.ua/books/lose003/index.htm>
3. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма. – СПб.: Алетейя, 2000 г. – 347 с.
4. Махлина С. Т. Семиотика культуры и искусства. Опыт энциклопедического словаря. – СПб., 2000.
5. Панофский Э. Ренессанс и «ренессансы» в искусстве Запада. СПб.: Азбука – классика, 2006. – С. 49-103, 254-319.
6. Союз языков науки и искусства: методологические подходы. – Алматы, 2012.
7. Теория искусства в аспекте культурно-исторического опыта. – М., 2004.
8. Шалабаева Г. К. Союз языков науки и искусства: методологические подходы. – Алматы: КазНАИ им. Т. Жургенова, 2012. – 192 с.
9. Шестаков В. П. История истории искусства: от Плиния до наших дней. – М., 2008. – 304 с.
10. Шило А. В. Искусствоведение – искусствознание – искусствоведение: опыт типологического анализа // Критика и семиотика. – 2013 /2(19). – С. 104-122. / nsu.ru>education/virtual/cs019shilo.pdf
11. Якоб Буркхардт. Размышления о всемирной истории. 2016
12. https://imwerden.de/pdf/lessing_laokoon_1957_ocr.pdf
13. Успенский Б. Семиотика искусства. М., Школа. «Языки русской культуры», 1995.

IV. Рефератқа арналған тақырыптар тізімі

1. Қазақстанның заманауи кескіндемесіндегі ұлттық бірегейліктің тарихы мен қалыптасуы.
2. Өнертану аспектісіндегі музейтану
3. Қазақстанның бейнелеу өнеріндегі өткен кезеңді феминдік репрезентациялау стратегиялары.
4. Мультимедиялық заманауи көркемдік тәжірибелерді зерттеудегі құрылымдық-семиотикалық тәсіл.
5. 2010–2020 жылдардағы мүсін өнерінің негізгі тенденциялары мен бағыттары.
6. 2000–2020 жылдардағы Қазақстан кескіндемесіндегі метамодернистік үрдістер (тұрмыстық жанр).
7. Қазіргі қазақ бейнелеу өнеріндегі дәстүрлі құндылықтардың көрініс табуы.
8. Қазақстанның заманауи визуалды мәдениетіндегі ұлттық және өзге ұлттық мәдениеттердің өзара ықпалдастығы.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2026
		30.04.2026 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 13-13

9. Қазақстанның заманауи өнеріндегі экология және тұрақты даму мәселелерінің көрінісі.
10. Заманауи көркемдік жобалардағы инклюзивтілік.